

САРИ, ПРЕПОЗНАТЉИВА ОДЕЋА ИНДИЈКИ

По мери сваке жене

Нариндер Чаухан, амбасадорка Индије у Београду, каже да га обавезно облачи на послу попут других сународница. На традицију дугу пет хиљада година и магију ткања материјала подсећа и пре неколико дана отворена изложба у Етнографском музеју

Фото мр Ивана Масниковић – Антиф

Тканина која се обмотава око тела може да кошта десетак или неколико хиљада евра

Најлепше Индијке, али и лепе жене света, uživале су током векова док су им тела миловале меке и предивно исликане вишеметарске тканине, које се обавијају око женске фигуре у лелујавим наборима... То је сари којем ни мода ни вре-

ме не могу ништа већ пет хиљада година. Жене Београда, али и сви заинтересовани грађани, могу до 7. децембра ове године да разгледају несвакидашњу изложбу „Сари – магија индијског ткања” Рте Капур Чишти, коју је организовала амбасада Индије у Београду, у сарадњи са Саве-

том за културну сарадњу из Њу Делхија, у београдском Етнографском музеју. О том интригантном и врло корисном одевном комаду занимљиве детаље могуће је прочитати у древним књигама, али занимљивости о сарију у практичном животу и његовој традицији за „Мага-

зин” је испричала Нариндер Чаухан, амбасадорка Индије у Београду.

Наша саговорница објашњава да се сари састоји из три дела: краја, средине и крајева. Током времена различито је обавијан око тела. Овај комад одеће популарност је стекао јер може

20 Хаљина без иједног шав

Фото Ј. Јакшић

И огрлица као украс приде

Амбасадорка Нариндер Чаухан (друга слева) са сарадницама

да се одене у свакој прилици и прилагоди најразличитијим сврхама.

– Лично га облачим за раду канцеларији, као што то чине многе моје сународнице. У мојој земљи чак и чистачице, ако су даме, носе сари. Јер он, одређеним прилагођавањима, најчешће подизањем навише, ослобађа покрете, па је женама згодан за физичке послове – истиче Нариндер Чаухан.

Наша саговорница каже да је сари користан увек, било

Сари освојио и свет

Сари је један од најпрепознатљивијих индијских производа и све је популарнији и у свету, па чак и код нас. Познаваоци тврде да сари жену чини отменом, елегантном и сензуалном, па јој даје и дозу аристократске раскоши. Правилно омотан око тела савршено прекрива мане и истиче лепоте женског тела. Онда није чудно да су баш Индијке у саријима често проглашаване најлепшим женама на светским такмичењима лепотица.

да Индијка крене на посао, званични ручак, било на породичну вечеру. Али, жена се

Уметност ткања и мотиви

Сари је несавијена тканина, дуга четири до осам метара, од различитих материјала, која се носи на различите начине. Рађен је у старим техникама још у 14. веку у складу са захтевима тадашње потражње. С временом мењале су се технике, али остајала је уметност ткања сарија златним нитима на памуку и свили. Мотиви су различити, рецимо из индијске митологије, потом индонезанске митске птице, мотиви бродова као и симбола трговине, персијски мотиви, исламске арабеске, али и кинеске митске звери. Сари је најпре сликан у кућама богатих, био је веома скуп и носили су га само аристократи. Данас је производња индустријализована, тако да је сари доступан свима.

Честа техника бојења је и батик. Најпре се на материјал оловком уцрта жељени мотив, затим се преко линије оловке прелази пером натопљеним у восак. Уколико је тканина била бела, делови исцртани воском остаће бели приликом бојења. Восак се брзо суши, а материјал боји ручно. Восак се при томе уклони и остају предивне шаре.

Ипак, амбасадорка Индије на деџи рођендан не би никад пошла у класичном сарију, који је резервисан за светковине и прославе одраслих. За деџу свечаност обукла би, вели, другу, такође традиционалну, али практичнију одећу, дугу сукњу, рецимо шалвар камиз или својеврстан комплет чуридар курта.

– Одувек је сари, својом посебношћу, означавао класну и социјалну припадност индијских жена. Али, тај одевни пред-

Израз источњачке филозофије

Сари је традиционални индијски одевни предмет, егзотичан и грациозан. Не само да лепо изгледа, већ представља и специфичан израз источњачке филозофије. То је најстарија женска одећа која је још у употреби, а отуда оличава све промене у историји и религији, повезује традиционалним ликовним знацима прошлост и садашњост. Када је реч о филозофији, сари је нека врста средства за посредовање између универзума и његове креације и зато не би требало потпуно да покрива женски стомак, поготово што се та исликана тканина сматра изузетно лепим и сензуалним одевним предметом. Тиме се и објашњава чињеница да је сари преживео неколико миленијума и да одолева свим концепцијама одевања модерног доба.

мет није исти у свим деловима земље, већ варира и зависи од тога којом сировином и каквим уметничким украсима располаже неки део Индије – каже амбасадорка и наводи како су поприлично разнолике и цене. – Тако је могуће пазарити сари за десет, стотину, хиљаду, али и десет хиљада евра. Наравно, најјефтинији су најједноставнији памучни комади, свима су доступни они индустријски произведени, док су најскупљи уникатни, ручно ткани и бојени сарији, украшени сребрним или златним концем, израђени од најфиније свиле. У сваком случају једно је сигурно: свака индијска дама сматра приви-

Више десетина експоната „сликају” Индију

Поставку изложбе у Етнографском музеју чини 36 сарија, којима се одаје почаст уметничком раду и вештини небројених индијских преља и ткача. Експонати, специјално израђени за ову изложбу, потичу из седам индијских савезних држава, али представљају север, југ, исток и запад земље. Они су одраз традиционалног и савременог дизајна, осмишљени да одсликају разноврсност природних материјала и техника израде, развој естетике, као и да испричају готово неухватљиво сложenu причу о бојама.

легијом да носи сари и зато ће он опстати заувек – уверена је Нариндер Чаухан.

Тај једноставни концепт сарија – неживене хаљине која пада око тела у грациозним, лепршавим наборима – стар је најмање хиљаду година. Сари једнаком моћи непрекидно плени пажњу индијских жена које га носе у свакодневном животу, али и у најсвечанијим приликама. Тканина осликана, исткана и проткана шарама, кроз коју није прошао ниједан убуд шиваће игле, елегантна је хаљина у естетском смислу али и прикладна за поднебље у којем се носи. Бојом, исликаним мотивима, дужином и обликом, као и начином на који се облачи и носи, сари исказује осећања. Тако, на пример, чисто бели значи жалост за умрлим, а позлаћени срећне догађаје у породици.

